

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

MUSTAFA AYDIN / TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no. 6696/20)

KARAR

6. maddenin 1. fıkrası (ceza yönü) • Hakkaniyete uygun olarak yargılanma • Yargılamayı yürüten mahkeme tarafından, başvuran hakkında silahlı terör örgütü üyeliği suçundan dolayı mahkûmiyet kararı verilirken gerekçe sunulmaması • Eksikliğin Yüksek Mahkemeler tarafından giderilmemesi

Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

STRAZBURG

18 Mart 2025

İşbu karar, Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Bazı şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

Mustafa Aydın / Türkiye davasında,

Başkan,

Arnfinn Bårdsen,

Hâkimler

Saadet Yüksel,

Péter Paczolay,

Anja Seibert-Fohr

Davor Derenčinović,

Gediminas Sagatys,

Juha Lavapuro

ve Bölüm Yazı İşleri Müdürü Hasan Bakırcı'nın katılımıyla Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Bir Türk vatandaşı olan Mustafa Aydın ("başvuran") tarafından 25 Ocak 2020 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Mahkemeye yapılan başvuruyu (no. 6696/20);

Ulusal mahkemeler tarafından gerekçeli karar verilmediği ve başvuranın beyanlarının gerektiği şekilde incelenmediği yönündeki şikâyetlerin Türk Hükümetine ("Hükümet") tebliğ edilmesine ve başvurunun geri kalan kısmının kabul edilemez olduğuna dair kararı;

Tarafların beyanlarını dikkate alarak,

25 Şubat 2025 tarihinde gerçekleştirilen kapalı müzakereler sonrasında, Aynı tarihte kabul edilen aşağıdaki kararı vermiştir:

GİRİŞ

1. Başvuru, yerel mahkemeler tarafından başvuran hakkında bireyselleştirilmiş bir değerlendirme yapılmaması ve Türk Ceza Kanunu'nun 314/2 maddesi uyarınca silahlı terör örgütüne üyelik suçundan dolayı verilen mahkûmiyet kararında yeterli gerekçeler sunulmaması nedeniyle başvuran hakkındaki ceza yargılamasının adil olmadığı iddiasına ilişkindir. Başvuran,

Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğinden şikâyetçi olmuştur.

OLAY VE OLGULAR

2. Başvuran, 1982 doğumlu olup, Bandırma'da ikamet etmektedir. Mahkeme önünde, İzmir Barosuna kayıtlı Avukat M. Rollas tarafından temsil edilmiştir.

3. Hükümet ise kendi görevlisi olan Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi eski Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilmiştir.

4. Dava konusu olaylar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

5. 12 Şubat 2008 tarihinde, Cumhuriyet Başsavcılığının aynı tarihli bir kolluk tutanağına dayanan talebi üzerine, o dönemde yürürlükte olan Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 250/1 maddesinde belirtilen ağır suçlara ilişkin davalara bakmakla özel yetkili İzmir Ağır Ceza Mahkemesine atanmış bir hâkim, aralarında başvuranın da yer aldığı 14 kişi hakkında üç ay süreyle (i) telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespitine ve kayda alınmasına ve (ii) sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine karar vermiştir. Hâkim ayrıca, söz konusu kişilerin iş yerleri ve kamuya açık yerlerdeki faaliyetlerinin gizli olarak izlenmesine, ses ve görüntü kayıtlarının alınmasına karar vermiştir.

6. R.S., 18 Mart 2008 ile 20 Mart 2008 tarihleri arasında, avukatının eşliğinde polise ifade vermiştir. İfadesi toplam 45 sayfadan oluşmakta olup, PKK'nın (Kürdistan İşçi Partisi) gençlik kanadı olarak kabul edilen YDGH'nin (Yurtsever Demokratik Gençlik Hareketi) yapısı ve işleyişine dair son derece ayrıntılı bilgiler ve ayrıca örgüte bağlı birimleri, örgütte yer alan kişilerin rollerini ve sorumluluklarını açıklayan çeşitli örgüt şemaları içermektedir.

7. R.S., bu bilgileri, Türk Ceza Kanunu'nun "etkin pişmanlık" başlıklı 221. maddesi kapsamında cezasında indirim sağlanması karşılığında vermiştir. Söz konusu maddede, silahlı terör örgütü üyesi veya yöneticisi olduğu şüphesi altında bulunan kişiler hakkında, örgütün dağılmasına veya

üyelerinin yakalanmasına yol açabilecek faydalı bilgiler sağlamaları hâlinde, farklı oranlarda ceza indirimini veya cezasızlık imkânı tanınmaktadır. R.S., verdiği bilgilerin yetkililer tarafından faydalı bulunması üzerine, tanık koruma programı kapsamına alınmış ve hakkında silahlı terör örgütü üyeliği suçlamasıyla yürütülen ceza yargılaması, ceza verilmesine yer olmadığı kararıyla sonuçlanmıştır. Bu karar, Yargıtayın 13 Aralık 2011 tarihli kararıyla kesinleşmiştir. R.S, ifadelerinde, diğer hususların yanı sıra, K.K., D.D., M.B., A.Y., E.E. ve D.S.nin YDGH'nin Ege yapılanması içinde yer aldığını açıklamıştır.

8. İki polis memuru tarafından düzenlenen ve imza altına alınan “ROJ TV izleme ve video kayıt tutanağı” başlıklı kolluk tutanağının içeriği aşağıdaki gibidir:

“PKK'nın propagandasını yapan ve örgütün amaçları doğrultusunda yayın yapan Roj Tv kanalının 08.03.2008 günü saat 14.00 sıralarında yurtdışında yayınlanan ROJ AKTÜEL isimli programına İzmir'den telefonla bağlanarak katılan İzmir Dicle Haber Ajansı muhabiri olduğu bilinen MUSTAFA AYDIN'ın [başvuran] telefon konuşmasında;

Türk Silahlı Kuvvetlerinin PKK'ya karşı yaptığı operasyonları protesto etmek için İzmir'den Şırnak iline, oradan da operasyon bölgesine gidecek olan Demokratik Çözüm yürüyüşüne katılan kişi ve araçlarla ilgili olarak bilgi verdiği görüntülerin izlenmesinden anlaşılmış olup...”

9. 20 Mart 2008 günü saat 07.20 sularında, kolluk kuvvetleri, M.B. isimli şahsa ait bir evde arama gerçekleştirmiş ve bu sırada M.B., İ.H.T. ve Y.B.yi gözaltına almıştır. Arama sırasında, diğer eşyaların yanı sıra, İ.H.T. tarafından kullanılan odada “Sürece Ait Ege Bölgesi YDG (Yurtsever Demokratik Gençlik) Üzerine Rapor” başlıklı iki sayfalık bir bilgisayar çıktısı ele geçirilmiştir. Belgelyi hazırlayan kişi, İzmir metropol bölgesinin beş ana bölgeye ayrıldığını ifade etmiş ve her bölgeden sorumlu kişiler ile onların altında faaliyet gösterecek kişilerin isimlerini belirtmiştir. Ayrıca,

belgede “...Basın ile ilgili Mustafa A., Fırat ve Mesut E. arkadaşların bakmalarına...” şeklinde bir ifade yer almaktadır.

10. Başvuran, 20 Mart 2008 günü saat 21.00 sularında, YDGH bünyesinde faaliyet gösterdiği şüphesiyle yakalanmıştır. Yakalama tutanağında, başvuranın, yakalandığı sırada, Nevruz kutlamaları bahanesiyle bir araya gelen ve “Vur gerilla vur, Kürdistan’ı kur”, “Yaşasın halkların kardeşliği” ve “Biji Serok Apo” şeklinde sloganlar atan 150-200 kişilik bir grubun faaliyetlerini kameraya çekmekte olduğu belirtilmiştir.

11. Başvuran, 21 Mart 2008 günü saat 14.10’da avukatı eşliğinde polise ifade vermiş ve silahlı terör örgütünün üyesi olduğu iddiasını reddetmiştir. Başvuran, kimliği bilinmeyen bir kadınla yaptığı telefon görüşmesi hakkında sorulan soruya yanıt olarak, Dicle Haber Ajansında sözleşmeli muhabir olarak çalıştığını belirtmiş ve görüşme sırasında adı geçen “Devrim” isimli kişinin, Ajansın sorumlu yazı işleri müdürü olabileceğini açıklamıştır. Daha sonra polis, başvurana E.Y. ile yaptığı ve yasadışı afişleme faaliyetleriyle ilgili olduğu şeklinde yorumlanan iki telefon görüşmesi hakkında sorular sormuş ve bu yasadışı faaliyetle ilgili ayrıntılı bilgi vermesini talep etmiştir. Başvuran, E.Y.nin Ege Üniversitesinden tanıdığı bir arkadaşı olduğunu ve görüşmenin, kendisinin E.Y.yi “Afiş Café” adlı bir kafeye davet etmesiyle ilgili olabileceğini ve bu görüşmenin yasadışı afişleme faaliyetiyle hiçbir ilgisinin bulunmadığını ifade etmiştir. Nitekim ikinci görüşmede, E.Y.nin başvurunu Küçük Park’a (İzmir’de bir semt) davet ederek “Afiş”te olduğunu söylediği belirtilmiştir. Polis, ayrıca, M.B.nin evinde yapılan aramada ele geçirilen ve örgütün basın işlerinden sorumlu kişiler olarak “Mustafa A.”, F.E. ve Mesut E.” isimlerinin geçtiği belge hakkında da başvurana sorular sormuştur. Başvuran, F.E. ve Mesut E.yi tanımadığını ve herhangi bir yasadışı yapılanma içerisinde olmadığını beyan etmiştir. Polis, son olarak, başvuranın Roj TV’de muhabirlik yaptığı iddiasında bulunmuş ve bu medya kuruluşunda başka kimlerin çalıştığını

sormuştur. Başvuran ise, bu iddiayı reddederek, Dicle Haber Ajansında muhabir olarak çalıştığını belirtmiştir.

12. Başvuran, 23 Mart 2008 tarihinde, avukatı eşliğinde Cumhuriyet savcısı huzurunda ifade vermiş ve hakkındaki suçlamaları reddetmiştir. Başvuran, dinlemeye alınan telefon görüşmeleri hakkında sorulan sorular karşısında, “afiş” kelimesinin kullanımına ilişkin olarak kollukta verdiği ifadesinde belirttiği hususları tekrar etmiş, Dicle Haber Ajansında muhabir olarak çalıştığını vurgulamış ve bu beyanını desteklemek amacıyla sözleşmesini delil olarak sunmuş ve ayrıca “Afiş Café”nin bir fotoğrafını ibraz etmiştir.

13. Başvuran, 23 Mart 2008 tarihinde, diğer 13 şüpheli ile birlikte, İzmir Özel Yetkili 10. Ağır Ceza Mahkemesinde görevli bir hâkim huzuruna çıkarılmış ve avukatının eşliğinde ifade vermiştir. Başvuran, kollukta ve Cumhuriyet savcısı huzurunda verdiği ifadeleri tekrar etmiş ve Ege Üniversitesi Gazetecilik Fakültesinde öğrenci olduğunu belirterek, PKK ile veya daha sonradan iddianameye konu olan olaylarla herhangi bir ilgisinin bulunmadığını beyan etmiştir. Hâkim, duruşmanın sonunda, 13 şüphelinin tutuklanmasına hükmederken, başvuranla birlikte 2 kişinin daha serbest bırakılmasına karar vermiştir.

14. 22 Mayıs 2008 tarihinde, o dönemde yürürlükte olan Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 250. maddesinin 1. fıkrası ile görevli İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı, başvuranın da aralarında bulunduğu 20 kişi hakkında iddianame düzenlemiştir. Bu iddianame kapsamında, başvurana, Türk Ceza Kanunu’nun 314/2 maddesi uyarınca silahlı örgüt üyeliği suçlaması yöneltilmiştir. Savcı, 23 Aralık 2007 tarihinde, PKK’nın gençlik yapılanması olan YDGH’ye yönelik başlatılan geniş çaplı bir kolluk operasyonu neticesinde, örgütün Ege bölge sorumlusu olduğu değerlendirilen S.Y. hakkında ve örgütün üniversite ve şehir yapılanmaları içerisinde faaliyet gösterdiği tespit edilen 26 kişi hakkında soruşturma yürütüldüğünü belirtmiştir. İddianamede, öncelikle, YDGH’nin yapısına yer verilmiş ve

şüphelilerin örgüt içinde yönetici konumunda oldukları tespit edilmiştir. Şüpheliler arasındaki ilişkiler, telefon görüşme kayıtları, aramalar sırasında ele geçirilen belgeler ve diğer deliller ile mala zarar verme ve kundaklama olaylarına ilişkin ayrıntılara değinilmiştir. Başvuranın diğer şüpheli E.Y. ile yaptığı telefon görüşmeleri ve diğer şüphelilerin telefon görüşmeleri iddianamede yer almıştır. İddianamede, özellikle, örgüt içinde kilit bir konumda bulunan ancak sonrasında etkin pişmanlık göstererek örgüt hakkında bilgi veren R.S.nin ifadelerine ve M.B.nin evinde ele geçirilen, örgütün Ege Bölgesi yapılanmasında yer alan kişilerin isimlerini içeren belgeye yer verilmiştir.

15. Cumhuriyet savcısı, daha sonra, bazı şüphelilerin evlerinde yapılan aramalarda ele geçirilen PKK/Kürdistan Halk Kongresi (“PKK/KONGRA-GEL”) lehine övgü içerdiği değerlendirilen yayın ve belgeleri sıralamıştır. Bu bölümde başvuranın evinden bahsedilmemiştir. Savcı, ardından, M.B.nin evinde yapılan aramada ele geçirilen 2 sayfalık bilgisayar çıktısının D.D. tarafından yazıldığını ileri sürmüştür, ancak bu sonuca nasıl ulaştığını açıklamamıştır. Savcı, söz konusu belgenin içeriğini iddianamede aynen aktarmasına rağmen, “Mustafa A.” yerine “Mustafa Aydın” ismini kullanarak, başvuranın örgütün basın sorumlusu olduğunu öne sürmüştür, ancak bu iddiasını hangi temele dayandığına dair bir açıklama yapmamıştır. Savcı, buna bağlı olarak, araçların kundaklanmak suretiyle yakıldığı on yedi olay sıralanmış ve cezai sorumluluğu olduğu değerlendirilen sanıkların isimlerini belirtmiştir. Son olarak, 2 sayfalık bilgisayar çıktısını hazırlayan kişinin, belgenin ikinci sayfasında, “yurtsever yoldaşlarıyla” birlikte Karşıyaka’da bir belediye otobüsünü ve Limontepe’de bazı araçları yaktıklarını belirttiğini ifade eden savcı, başvuran da dâhil olmak üzere, bu belgede adı geçen herkesin, bu olaylardan dolayı cezai sorumluluklarının bulunduğu şeklinde görüş belirtmiştir. Bununla birlikte, iddianamenin son bölümünde, başvuran, yalnızca silahlı terör örgütü üyeliği ile suçlanırken, diğer şüphelilerden bazılarının mala zarar verme suçlaması da yöneltmiştir.

16. Başvuran, yargılanmak üzere İzmir Özel Yetkili 10. Ağır Ceza Mahkemesine sevk edilmiştir.

17. Başvuran, 8 Eylül 2008 tarihli duruşmada hazır bulunarak bizzat dinlenmiş ve hakkındaki suçlamaları reddetmiştir. Hiçbir örgüt ya da oluşumun basın yayın sorumlusu olmadığını, Dicle Haber Ajansında muhabir olarak çalıştığını ve Ege Üniversitesi Gazetecilik Fakültesinde öğrenci olduğunu beyan etmiştir. Müsterek sanıklardan yalnızca E.Y.yi tanıdığını ve onun kendisi için bir çeviri yaptığını ifade etmiştir. Soruşturma aşamasında kolluk, Cumhuriyet savcısı ve hâkim huzurunda verdiği ifadeler hakkında söyleyecekleri sorulduğunda, bu ifadeleri kabul ettiğini belirtmiştir. Roj TV’de yayına çıktığına dair 8 Mart 2008 tarihli kolluk tutanağı sorulduğunda, Roj TV’de çalışmadığını, ancak bir kez Roj TV’de yayınlanan bir televizyon programına bağlanarak kendisine yöneltilen soruları yanıtladığını, konuşmasının ise herhangi bir suç unsuru içermediğini ifade etmiştir. Telefon görüşmelerinin dinlenmesi ve kayda alınmasına dair mahkeme kararı sorulduğunda, yasadışı hiçbir faaliyette bulunmadığını beyan etmiştir. Başvuranın avukatı, müvekkilinin yaptığı savunmaya aynen katıldığını ve ekleyecek başka bir husus bulunmadığını bildirmiştir. Yargılamayı yürüten mahkeme, duruşmanın sonunda, 12 sanıktan 10’unun serbest bırakılmasına karar vermiştir.

18. Başvuranın avukatı, 12 Ekim 2010 tarihli dilekçesinde, yargılamayı yürüten mahkemeye sunduğu beyanlarında, başvuranın soruşturma başladığı sırada öğrenci olduğunu ve Dicle Haber Ajansında muhabir olarak çalıştığını, dinlemeye alınan telefon görüşmelerinin ise arkadaşlarıyla yaptığı sıradan günlük konuşmalardan ibaret olduğunu ileri sürmüştür. Avukat, başvuran hakkında ceza davası açılmasının nedeninin, polis tarafından, “afiş” kelimesinin yasadışı afiş asma eylemi anlamına geldiği şeklinde yapılan değerlendirmeden kaynaklandığını öne sürmüştür. Avukat, her halükârda, polisin bu yorumunun doğru olduğu varsayılsa dahi, polisin, delil toplama ve başvuranın gerçekten yasadışı afiş asıp asmadığını,

eğer astıysa bunu nerede ve ne zaman gerçekleştirdiğini doğrulama yükümlülüğünü yerine getirmediğini vurgulamıştır. Başvuranın avukatı, özetle, başvuran ile işlediği iddia edilen suç arasında ilişki bulunduğu gösterecek herhangi bir delilin Cumhuriyet savcısı tarafından sunulmamış olması nedeniyle, başvuranın üzerine atılı suçlamaların hiçbirinin geçerli olmadığını ileri sürmüştür.

19. Başvuranın avukatı, 22 Mayıs 2013 tarihinde, başvuran adına yeni bir savunma dilekçesi sunmuş ve bu kapsamda esas olarak 12 Ekim 2010 tarihli dilekçesindeki beyanlarını yinelemiştir.

20. İzmir Özel Yetkili 10. Ağır Ceza Mahkemesi, 24 Ocak 2014 tarihinde, başvuranı silahlı terör örgütü üyeliğinden suçlu bulmuş ve 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar vermiştir. Yargılamayı yürüten mahkeme, 82 sayfadan oluşan kararında, öncelikle iddianameye ve Cumhuriyet savcısının davanın esasına ilişkin mütalaasına, ardından sanıkların soruşturma ve kovuşturma aşamalarında verdikleri ifadeler ile müştekilerin ve tanık Y.B. ve R.S.nin beyanlarına yer vermiş ve delilleri şu şekilde sıralamıştır: i) Sanıkların ifadeleri, ii) Sanıkların nüfus ve sabıka kayıtları, iii) Arama ve el koyma tutanakları, iv) Suçun işlenmesinde kullanıldığı gerekçesiyle el konulan eşyaların belirtildiği tutanaklar, v) Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespitine ilişkin tutanaklar. Kararın “Delillerin Değerlendirilmesi ve Gerekçe” başlıklı bölümünde, yargılamayı yürüten mahkeme, sanıkları dört gruba ayırmıştır: (i) sanık D.D., (ii) sanıklar E.E., M.B., F.Y., E.Y. ve A.A., (iii) sanıklar A.Y., D.S., B.Ö., F.A., S.S. ve T.Y. ve (iv) sanıklar A.G., M.E., Mustafa Aydın (başvuran), A.As. Y.A., İ.H.T. ve M.E. Mahkemenin (iv) numaralı grup yönünden verdiği kararda şu ifadeler yer almaktadır:

“PKK/KONGRA-GEL terör örgütünün gençlik seksiyonunu oluşturan YDGH Yurtsever Demokratik Gençlik Hareketine (YDGH) yönelik 23 Aralık 2007 tarihinde İzmir’de güvenlik güçlerince yapılan operasyon sonucunda örgütün Ege Bölge sorumlusu olan S.Y. ve arkadaşları hakkında

yürütülen soruşturma sonucu gözüaltına alınan şüphelilerden 14 örgüt mensubunun tutuklanması üzerine... tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılan S.Y.nin yerine örgüt tarafından Ege bölge sorumlusu olarak R.S.nin görevlendirildiği, R.S.nin Türk asıllı olması ve örgüt içerisindeki faaliyetlerinin yetersiz bulunması gerekçesiyle yerine sanık D.D.nin [YDGH'nin Ege bölge sorumlusu olarak] görevlendirildiği,

terör örgütünün gençlik yapılanması içerisinde yer alan sanıklar A.G., M.E., Mustafa Aydın (başvuran), A.As. Y.A., İ.H.T. ve M.E.'nin bölge sorumlusu olan S.Y., R.S. ve D.D. ile yaptığı ve dinlemeye alınan telefon görüşmelerinden sanıkların PKK/KONGRA-GEL terör örgütünün gençlik örgütlenmesi olan Yurtsever Demokratik Gençlik bölge sorumlusu ve diğer örgüt mensuplarıyla irtibat halinde oldukları, örgüt mensupları ve Yurtsever Demokratik Gençlik sorumlularıyla toplantı ve görüşmeler yaptıkları, bu görüşmeler neticesinde örgütün almış olduğu kararlar sonucunda başlatılan EDİ BESE kampanyası doğrultusunda gençliğin daha aktif ve hareketli olması, özellikle İstanbul'da baş gösteren araçların yakılması eylemlerinin kamuoyunda gündem yarattığından aynı tür eylemlerin İzmir'de de gerçekleştirilmesi yönünde alınan karar doğrultusunda İzmir ilinde de izinsiz gösteri ve yürüyüş, Molotof kokteyli atma, araç yakma gibi eylemlerin gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

İddia, savunma, mahkememizce yapılan yargılama, iletişim tespit tutanakları, fotoğraftan teşhis tutanağı, R.S.nin ve diğer sanıkların ifadeleri, ele geçen örgütsel dokümanlar ile dosyada mevcut tüm tutanak ve belgelerden, sanıklar ve diğer örgüt mensuplarının tape kayıtlarına yansıyan görüşmeleri, R.S.nin olayların akışına uygun anlatımları, diğer sanıkların terör örgütü yöneticileriyle yaptıkları görüşmeleri ve bu görüşmeler sonucunda örgüt içerisindeki faaliyetleri, ...birçok izinsiz gösteri ve yürüyüşlerin yapıldığı, Molotof kokteyli atma, araç yakma gibi eylemlerin gerçekleştirildiği anlaşılmış ve açığa çıkmış olmakla, silahlı terör örgütü

üyeleri oldukları anlaşılan sanıkların TCK'nın 314/2... maddesi uyarınca cezalandırılması gerektiği vicdani kanaatine varılmıştır.”

21. Kararın delillerin değerlendirilmesi ve gerekçe ile ilgili bölümünde, belirli bir telefon görüşmesinden veya görüşme içeriğinden bahsedilmemiştir.

22. Başvuranın avukatı, 27 Ocak 2014 tarihinde, kısa bir temyiz dilekçesi sunarak başvuran hakkındaki mahkûmiyet kararına itiraz etmiş, ancak temyiz gerekçelerini belirtmemiştir.

23. Başvuran, 25 Mayıs 2015 tarihinde, ek temyiz gerekçelerini sunmuş ve diğer hususların yanı sıra, Ege Üniversitesi Gazetecilik Fakültesinde öğrenci olduğunu ve Dicle Haber Ajansında muhabir olarak çalıştığını belirtmiştir. Başvuran ayrıca, silahlı bir terör örgütünün gençlik yapılanmasıyla hiçbir bağlantısının bulunmadığını, üniversiteden arkadaşı olan E.Y. dışındaki sanıklardan hiçbirini tanımamasından da bu durumun anlaşılabilirliğini ileri sürmüştür. Ayrıca, R.S.nin de kendisi hakkında herhangi bir beyanda bulunmadığını ve fotoğraflardan kendisini teşhis etmediğini vurgulamıştır. Benzer şekilde, sanıklardan hiçbirisiyle telefonla veya yüz yüze görüşmediğini beyan etmiştir. Başvuran, E.Y. ile tanışmasının, E.Y.nin Amerikan Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencisi olması ve İngilizce derslerinde ücret karşılığında çeviri yapması vesilesiyle gerçekleştiğini belirtmiştir. Bu çerçevede, E.Y. ile birkaç kez görüştüğünü ifade etmiştir. Başvuran, ayrıca, E.Y. ile yaptığı telefon görüşmelerine ilişkin açıklamalarını yineleyerek, “afiş” kelimesinin yasadışı herhangi bir faaliyetle ilgisinin olmadığını, dava dosyasına sunduğu aynı isimdeki kafeye ait fotoğraflardan da bu durumun açıkça görülebileceğini ileri sürmüştür. Başvuran, son olarak, evinde 2 sayfalık bilgisayar çıktısının ele geçirildiği M.B. ile herhangi bir bağlantısının bulunmadığını öne sürmüştür. Her hâlükârda, söz konusu belgede yer alan “Mustafa A.” isimli şahsın kendisiyle nasıl ilişkilendirildiğinin yargılamayı yürüten mahkeme tarafından açıklanmadığını vurgulamıştır. Kendisi ile M.B. arasında herhangi bir telefon

görüşme kaydının bulunmamasının, birbirlerini tanımadıklarının kanıtı olduğunu belirtmiştir. Başvuran, Yargıtayın emsal kararlarından birine atıfta bulunarak, herhangi bir irtibatının veya örgütsel bağının bulunmadığı bir terör örgütüne üye olduğu gerekçesiyle hakkında verilen mahkûmiyet kararının hukuka aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

24. Yargıtay, 7 Kasım 2016 tarihinde, başvuranın üzerine atılı suçun sübutunun kabul, olay niteliğine ve kovuşturma sonuçlarına uygun şekilde vasfının tayin edildiğini ve başvuranın savunmalarının inandırıcı gerekçelerle reddedildiğini belirterek, başvuran hakkındaki mahkûmiyet kararını onamıştır.

25. Başvuran, 12 Nisan 2017 tarihinde, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunarak, diğer hususların yanı sıra, adil yargılanma hakkının ihlal edildiğinden şikâyetçi olmuş ve bu kapsamda, yerel mahkemeler tarafından (i) gerekçeli bir karar verilmediğini ve (ii) davasında bariz bir takdir hatasının yapıldığını ileri sürmüştür. Bu bağlamda, başvuran, önceki savunmalarında öne sürdüğü hususları özü itibarıyla tekrar etmiş ve özellikle YDGH'nin basın işlerinden sorumlu olduğu değerlendirilen kişileri hiç tanımadığını ve onlarla hiçbir irtibatının bulunmadığını belirtmiştir. Başvuran, hakkında verilen mahkûmiyet kararında bireyselleştirilmiş gerekçeler sunulmadığını öne sürmüştür.

26. Anayasa Mahkemesi, 2 Eylül 2019 tarihinde verdiği 2 sayfalık kararıyla, başvuruyu kısaca kabul edilemez ilan etmiştir. Anayasa Mahkemesi, bu kapsamda, başvuranın gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetini ayrı bir başlık altında incelemiş ve yargılama bir bütün olarak değerlendirildiğinde bu hakkın ihlal edilmediğinin açık olduğu kanaatine varmıştır. Ayrıca, Anayasa Mahkemesi, “Adil Yargılanma Hakkı Kapsamında Yargılamanın Adil Olmadığına İlişkin İddia” başlığı altında, yerel mahkemelerin olayları tespit etme ve ilgili hukuk kurallarını uygulama biçiminde açık bir keyfilik bulunmadığı sonucuna vararak, başvuranın bu

şikâyetinin yargılama sonucuna itiraz niteliğinde olduğunu değerlendirmiş ve kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

İLGİLİ HUKUKİ ÇERÇEVE

27. Anayasa'nın 141. maddesinin 3. fıkrası aşağıdaki gibidir:

“... Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır.”

28. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun “Kararların Gerekçeli Olması” başlıklı 34. maddesi aşağıdaki gibidir:

“(1) Hâkim ve mahkemelerin her türlü kararı, karşı oy dâhil, gerekçeli olarak yazılır. Gerekçenin yazımında 230 uncu madde göz önünde bulundurulur. ...

(2) Kararlarda, başvurulabilecek kanun yolu, süresi, mercii ve şekilleri belirtilir.”

29. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun “Hükmün Gerekçesinde Gösterilmesi Gereken Hususlar” başlıklı 230. maddesinin ilgili kısmı aşağıdaki gibidir:

“(1) Mahkûmiyet hükmünün gerekçesinde aşağıdaki hususlar gösterilir:

(a) İddia ve savunmada ileri sürülen görüşler.

(b) Delillerin tartışılması ve değerlendirilmesi, hükme esas alınan ve reddedilen delillerin belirtilmesi; bu kapsamda dosya içerisinde bulunan ve hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen delillerin ayrıca ve açıkça gösterilmesi.

(c) Ulaşılan kanaat, sanığın suç oluşturduğu sabit görülen fiili ve bunun nitelendirilmesi...”

30. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun “Hükmün Gerekçesi ve Hüküm Fıkrasının İçereceği Hususlar” başlıklı 232. maddesi aşağıdaki gibidir:

“(2) Hükmün başında;

...

(c) Beraat kararı dışında, suçun işlendiği yer, tarih ve zaman dilimi...”

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I.SÖZLEŞME’NİN 6. MADDESİNİN 1. FIKRASININ İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

31. Başvuran, Sözleşme’nin 6. maddesinin 1. fıkrası kapsamında güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğinden şikâyetçi olmuştur. Söz konusu fıkra aşağıdaki gibidir:

“1. Herkes davasının, ... cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamaların esası konusunda karar verecek olan ... bir mahkeme tarafından ... adil bir şekilde görülmesini isteme hakkına sahiptir.”

A. Kabul Edilebilirlik Hakkında

1. İç Hukuk Yollarının Tüketilmediği Yönündeki İtiraz

(a) Tarafların Beyanları

32. Hükümet, başvuranın adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetini ulusal mahkemeler önünde dile getirmediğini ileri sürerek, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle itirazda bulunmuştur. Bu bağlamda, Hükümet, başvuranın avukatının yargılama sürecinde sunduğu iki yazılı beyan ile 27 Ocak 2014 tarihli temyiz dilekçesinin içeriğine atıfta bulunmuş ve başvuranın, Mahkeme önündeki şikâyetinin özünü yansıtan herhangi bir itirazda bulunmadığını ileri sürmüştür. Hükümet, başvuran hakkındaki başlıca delillerin R.S.nin ifadeleri ile 2 sayfalık bilgisayar çıktısı olduğunu belirtmiştir. Ancak, başvuranın, bu beyanlara ve bilgisayar çıktısına karşı herhangi bir itirazda bulunmayarak, yargılamayı yürüten mahkemenin ve Yargıtayın söz konusu ihlal iddialarını incelemesine veya bunlara son vermesine engel olduğunu ifade etmiştir. Hükümet, bu temelde, başvurunun iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez ilan edilmesi gerektiğini savunmuştur.

33. Başvuran, Hükümetin itirazına karşı çıkarak, yargılamanın her aşamasında hakkında yöneltilen suçlamalara itiraz ettiğini ve hatta bizzat temyiz başvurusunda bulunarak bu kapsamda masumiyetine ilişkin ayrıntılı gerekçeler sunduğunu vurgulamıştır. Başvuran, her hâlükârda, Mahkeme

önünde ileri sürdüğü tüm şikâyetleri Anayasa Mahkemesine yaptığı bireysel başvurusu kapsamında da dile getirdiğini belirtmiştir.

34. Başvuran, ayrıca, Hükümetin, R.S.nin ifadelerine itiraz edilmediği yönündeki savunmasına anlam veremediğini belirtmiş, ceza yargılaması süresince kendisine R.S. ile ilgili hiçbir soru sorulmadığını ve R.S.nin ifadelerine dayanılarak hakkında herhangi bir suçlamada bulunulmadığını ileri sürmüştür. Aynı durumun, M.B.nin evinde ele geçirilen 2 sayfalık bilgisayar çıktısı için de geçerli olduğunu belirterek, söz konusu belgede yer alan “Mustafa A.” adlı kişinin kendisi olmadığını ve M.B. ile hiçbir bağlantısının bulunmadığını yerel mahkemeler önünde zaten dile getirdiğini ifade etmiştir. Ayrıca, mahkeme kararının kendisiyle ilgili bölümünde, Hükümetin “başlıca delil” olarak sunduğu söz konusu bilgisayar çıktısından herhangi bir şekilde bahsedilmediğini belirtmiştir.

(b) Mahkemenin Değerlendirmesi

35. Mahkeme, başvuranın 25 Mayıs 2015 tarihinde Yargıtaya sunduğu temyiz dilekçesinde (bk. yukarıda 23. paragraf), yerel mahkemenin mahkûmiyet kararına dayanak yaptığı gerekçelere yönelik ayrıntılı açıklamaların yer aldığını gözlemler. Bu bağlamda, başvuran, özellikle R.S.nin ifadelerine ve M.B.nin evinde ele geçirilen 2 sayfalık bilgisayar çıktısına itiraz etmiş ve E.Y. haricinde diğer sanıklarla herhangi bir bağlantısının bulunmadığını belirtmiştir. Hükümetin itirazında, başvuranın 25 Mayıs 2015 tarihli temyiz dilekçesinden hiçbir şekilde bahsedilmemiş olması önemli bir husustur. Oysa başvuranın, söz konusu temyiz dilekçesinde, daha sonraki süreçte Anayasa Mahkemesi ve Mahkeme önünde ileri sürdüğü şikâyetleri özü itibarıyla dile getirdiği görülmektedir.

36. Durumun bu şekilde olmadığı varsayılsa dahi, Mahkeme, başvuranın gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetinin Anayasa Mahkemesi tarafından ayrı bir başlık altında incelendiğini ve davanın bütünü değerlendirildiğinde bu hakkın ihlal edilmediğinin açık olduğu sonucuna varılarak, söz konusu şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun

olduğu gerekçesiyle kabul edilemez ilan edildiğini gözlemler. Dolayısıyla, başvuranın, söz konusu şikâyeti yargılamayı yürüten mahkeme veya Yargıtay önünde ileri sürmediği varsayılsa bile, Anayasa Mahkemesi bu şikâyeti esastan incelemiş ve reddetmiştir. Bu koşullar altında, Mahkeme, başvurunun iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez ilan edilmesini gerektiren bir durum bulunmadığı kanaatine varmış ve Hükümetin itirazını reddetmişti (bk. *Gäfgen/Almanya* [BD], no. 22978/05, §§ 142-43, AİHM 2010).

2. *Başvurunun Açıkça Dayanaktan Yoksun Olduğu Yönündeki İtiraz*
(a) Tarafların Beyanları

37. Hükümet, ayrıca, başvuranın şikâyetlerinin Anayasa Mahkemesi tarafından kapsamlı bir şekilde değerlendirildiğini ileri sürerek, başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez ilan edilmesi gerektiğini savunmuştur. Hükümet, bu davada ileri sürülen şikâyetlerin, yargılamanın sonucuna itiraz amacı taşıdığını belirtmiştir.

38. Başvuran, şikâyetinin, Hükümetin iddia ettiği gibi “dördüncü derece mahkemesi şikâyeti” niteliğinde olmadığını ifade etmiştir. Zira şikâyetinin, yerel mahkemeler tarafından gerçekleştirilen delillerin değerlendirilmesi sürecine değil, hakkındaki mahkûmiyet kararına dayanak oluşturan somut delil ve gerekçelerin açıklanmamış olmasına ilişkin olduğunu belirtmiştir. Başvuran, benzer şekilde, ceza yargılamasının farklı aşamalarında savunmalarına ilişkin olarak herhangi bir değerlendirme yapılmadığını belirtmiş ve Hükümetin itirazının reddedilmesini talep etmiştir.

(b) Mahkemenin Değerlendirmesi

39. Mahkeme, yargılamanın adil olup olmadığını belirlerken, delillerin ulusal mahkemeler tarafından nasıl değerlendirildiğini ya da başvuran hakkındaki yargılamanın sonucunu incelemekle yükümlü olmadığını, zira bu hususların, ikincilik ilkesi doğrultusunda ulusal mahkemelerin yetki alanına girdiğini ve dolayısıyla Mahkemenin bu konularda karar vermesinin

genellikle uygun olmadığını belirtir. Buna karşılık, Mahkemenin bu davadaki görevi, ulusal mahkemelerin gerekçeli karar verme yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini tespit etmektir. Gerekçeli karar hakkı, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası kapsamında güvence altına alınan adil yargılanma hakkının özünde yer alan usuli bir haktır. Mahkemenin bu kapsamdaki görevi, Hükümetin tarif ettiğinden farklıdır. Dolayısıyla Mahkeme, Hükümet tarafından yapılan itirazı reddetmiştir.

40. Mahkeme, başvurunun, Sözleşme'nin 35. maddesinde sıralanan diğer gerekçelerle de açıkça dayanaktan yoksun veya kabul edilemez olmadığını belirtir. Dolayısıyla, başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekmektedir.

B. Esas Hakkında

1. Tarafların Beyanları

(a) Başvuran

41. Başvuran, yargılamayı yürüten mahkemenin kararının, Hükümetin iddia ettiği gibi “gerekçeli” olarak nitelendirilmesinin mümkün olmadığını, zira söz konusu kararda, delillere ilişkin uygun bir değerlendirme ya da hangi delillerin mahkûmiyet kararında esas alındığına dair yeterli bir açıklama yer almadığını ileri sürmüştür. Başvuran, yargılamayı yürüten mahkemenin kararında, üyesi olduğu iddia edilen örgütle ilişkisine veya bağlantısına dair herhangi bir açıklama getirilmediğini, kararda yer alan gerekçelerin, tüm sanıklar için geçerli olacak şekilde kaleme alındığını ve kalıplaşmış ve soyut ifadelerden ibaret olduğunu öne sürmüştür.

42. Başvurana göre, Hükümet her ne kadar R.S.nin ifadeleri ile M.B.nin evinde ele geçirilen 2 sayfalık bilgisayar çıktısının mahkûmiyet kararında esas dayanak olarak gösterildiğini ileri sürmüştü de, R.S., kendisi hakkında herhangi bir beyanda bulunmamış ve onu fotoğraflardan teşhis etmemiştir. Benzer şekilde, yargılamayı yürüten mahkeme, mahkûmiyet kararı verirken, M.B.nin evinde bulunan söz konusu bilgisayar çıktısına özel bir atıfta bulunmamıştır. Başvurana göre, yargılamayı yürüten mahkemenin,

söz konusu bilgisayar çıktısında adı geçen “Mustafa A.” isimli şahsın başvuran olduğu sonucuna nasıl vardığına dair hiçbir gerekçe sunmamış olması önemli bir husustur. Başvuran, M.B. ile ya da bilgisayar çıktısında adı geçen diğer kişilerle herhangi bir tanışıklığının, telefon görüşmesinin ya da irtibatının olmadığını iddia etmiştir.

43. Ayrıca, başvuran, mahkeme kararında YDGH bünyesinde yönetici konumunda bulunan S.Y., D.D. ve R.S. ile telefon görüşmeleri yaptığı ifade edilmişse de, bu iddianın doğru olmadığını, söz konusu kişilerle herhangi bir telefon görüşmesi yapmadığını ileri sürmüştür. Yalnızca üniversiteden arkadaşı olan sanık E.Y. ile telefon görüşmesi yaptığını ve E.Y.nin isminin de söz konusu bilgisayar çıktısında yer almadığını belirtmiştir. Başvuran, benzer şekilde, Roj TV’de yayınlanan bir televizyon programına katılmış olmasının mahkeme tarafından destekleyici bir delil olarak değerlendirildiği yönündeki Hükümet görüşünün de kararın içeriğiyle desteklenmediğini, zira gerekçeli kararda bu hususa dair herhangi bir atfın yer almadığını öne sürmüştür.

44. Başvuran, yukarıda belirtilen hususlar ışığında, yargılamayı yürüten mahkemenin kararının gerekçesiz olduğunu, bireyselleştirilmiş bir değerlendirme içermediğini ve açıkça mantık dışı, makul olmayan ve keyfi bir değerlendirme sonucunda ortaya çıkan bir kanaate dayandığını ileri sürmüştür. Dolayısıyla, başvuran, Sözleşme’nin 6. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

(b) Hükümet

45. Hükümet, başvuran hakkında kurulan mahkûmiyet hükmünün, her yönüyle başvuranın davasının denetimine olanak verecek açıklıkla gerekçelendirildiğini ileri sürmüştür. Ayrıca, Hükümet, yargılamayı yürüten mahkemenin, yeterli gerekçeyi, başvuran özelinde bireyselleştirerek sunduğunu belirtmiştir. Hükümet, M.B.nin evinde ele geçirilen 2 sayfalık bilgisayar çıktısının, sanıklar arasındaki telefon görüşmelerinin, mala zarar verme olaylarına ve diğer gösterilere ilişkin somut delillerin, başvuran

hakkındaki mahkûmiyet hükmü için delil olarak gösterildiğini ve bu delillerin yargılamayı yürüten mahkemenin kararında tartışıldığını ifade etmiştir. Hükümet, aynı zamanda, başvuranın Roj TV’de yayınlanan bir programa katılmış olmasının, yargılamayı yürüten mahkeme tarafından destekleyici bir delil olarak değerlendirdiğini belirtmiştir. Hükümet, son olarak, yargılamayı yürüten mahkemenin kararında, sanıkların işledikleri suçlara göre sınıflandırılmış ve karar gerekçesinin de buna göre kaleme alınmış olduğunu ileri sürmüştür.

46. Hükümet, buna ek olarak, R.S.nin örgütün Ege yapılanmasına dair ayrıntılı bilgiler verdiğini, bu yapının başında D.D.nin yer aldığını, M.B.nin ise yöneticilerden biri olduğunu belirttiğini ileri sürmüştür. Hükümet, M.B.nin diğer örgüt üyeleriyle telefon görüşmeleri yaptığını, 7 Kasım 2007 tarihinde düzenlenen bir gösteri yürüyüşünde örgüt lehine pankart açtığını ve slogan attığını ifade etmiştir. Hükümet, sonuç olarak, M.B.nin evinde arama yapıldığını, bu aramada 2 sayfalık bir bilgisayar çıktısının ele geçirildiğini, söz konusu belgede başvuranın örgütün basın işlerinden sorumlu kişilerden biri olarak adının geçtiğini ve örgüt tarafından daha önce gerçekleştirilen kundaklama eylemlerinden ve bu eylemlerin artırılarak sürdürüleceğinden bahsedildiğini belirtmiştir. Hükümet, söz konusu bilgisayar çıktısının, “somut olayda başvuran açısından davanın en önemli delili olarak sınıflandırılabileceğini” ve bu belgenin gerçekliği ve güvenilirliğinin, R.S.nin beyanları, kundaklama olayları, aramalarda ele geçirilen diğer belgeler, düzenlenen izinsiz gösteri yürüyüşleri ve D.D.nin telefon görüşmeleri ile doğrulandığını ileri sürmüştür.

47. Ayrıca, Hükümet, başvuranın yargılamayı yürüten mahkeme önündeki savunmalarının davanın esasına etki etmediğini, zira bu savunmaların neredeyse tamamının telefon görüşmelerinin içeriğine ve “afiş” kelimesinin anlamına ilişkin olduğunu öne sürmüştür. Hükümete göre, bu husus yalnızca soruşturma aşamasında başvurana sorulmuş ve davaya konu olan hususlar arasında yer almamıştır. Ayrıca, Hükümet, ne başvuranın ne de

avukatının, ne R.S.nin ifadelerine ne de M.B.nin evinde ele geçirilen bilgisayar çıktısına itiraz ettiğini ileri sürmüştür. Hükümet, başvuranın avukatının sunduğu kısa temyiz dilekçesine atıfla, başvuranın Yargıtay önünde de herhangi bir delil sunmadığını veya itirazda bulunmadığını öne sürmüştür. Bu doğrultuda, Hükümet, yargılama bir bütün olarak değerlendirildiğinde, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edilmediği kanaatine vardığını belirtmiştir.

2. *Mahkemenin Değerlendirmesi*

(a) Genel İlkeler

48. Mahkeme, adaletin düzgün işleyişiyle bağlantılı bir ilkeyi yansıtan yerleşik içtihadı uyarınca, mahkemelerin ve yargı mercilerinin kararlarında esas alınan gerekçelerin yeterli düzeyde belirtilmesi gerektiğini yineler. Bu gerekçelendirme yükümlülüğünün kapsamı, kararın niteliğine göre değişiklik gösterebilmektedir ve davanın koşulları ışığında belirlenmelidir (bk. *García Ruiz/İspanya* [BD], no. 30544/96, § 26, AİHM 1999-I). İleri sürülen her bir argümana ayrıntılı bir cevap verilmesini gerektirmeyen bu yükümlülük, yargılama sürecinin taraflarının, davanın sonucunu belirleyici nitelikteki argümanlarına belirli ve açık bir cevap almayı bekleyebilecekleri varsayımını içerir (bk. diğer kararlar arasında *Ruiz Torija/İspanya*, 9 Aralık 1994, §§ 29-30, Seri A no. 303-A). Karardan, dava konusu olan esas meselelerin ele alındığının açıkça anlaşılması gerekir (bk. *Taxquet/ Belçika* [BD], no. 926/05, § 91, AİHM 2010). Sözleşme'de teorik veya hayali haklardan ziyade, uygulanabilir ve etkin hakların güvence altına alınmasının amaçlandığı ilkesi göz önünde bulundurulduğunda, tarafların talep ve görüşleri gerçekten "dinlenmediği", yani mahkeme tarafından usulüne uygun şekilde incelenmediği sürece, adil yargılanma hakkından etkin bir şekilde faydalanıldığı söylenemez (bk. *Yüksel Yalçınkaya/Türkiye* [BD], no. 15669/20, § 305 son cümle, 26 Eylül 2023 ve bu kapsamda anılan diğer kararlar). Ayrıca, Sözleşme kapsamında güvence altına alınan haklara yönelik müdahalelere ilişkin davalarda, Mahkeme, ulusal mahkemelerin

kararlarında sunulan gerekçelerin şablon niteliğinde veya basmakalıp ifadelerden ibaret olup olmadığını da tespit etmeye çalışır (bk. *Moreira Ferreira/Portekiz* (no. 2) [BD], no. 19867/12, § 84, 11 Temmuz 2017 ve bu kapsamda anılan diğer kararlar).

49. Mahkemenin içtihadına göre, ulusal bir yargı kararında gerekçe sunulduğu veya sunulan gerekçeler ulusal mahkeme tarafından işlenen ve “adaletin inkârına” yol açan bariz bir maddi veya hukuki hataya dayanmadığı sürece, bu yargı kararının, yargılamanın adilliğine halel getirecek ölçüde keyfi nitelik taşıdığı söylenemez (bk. aynı karar, § 85; ayrıca bk. yukarıda anılan *Yüksel Yalçınkaya*, § 304 son cümle).

50. Ayrıca, bir temyiz mahkemesi, bir temyiz başvurusunu reddederken, kural olarak, alt mahkemenin sunduğu gerekçeleri uygun bulmakla yetinebilir (bk. yukarıda anılan *García Ruiz*, § 26; *Hirvisaari /Finlandiya*, no. 49684/99, § 30, 27 Eylül 2001; ve *Stepanyan/Ermenistan*, no. 45081/04, § 35, 27 Ekim 2009).

(b) Söz Konusu İlkelerin Somut Davaya Uygulanması

51. Mahkeme, ilk olarak, mevcut başvurunun tebliğ edildiği tarihte kendilerinden açıkça talep edilmesine rağmen, Hükümet tarafından, 24 Ocak 2014 tarihli yerel mahkeme kararının ilgili sayfalarının tercümesinin sunulmadığını belirtir.

52. Devamında, Mahkeme, Sözleşme’nin 6. maddesinin 1. fıkrası kapsamında gerekçeli karar hakkına saygı gösterilip gösterilmediğini değerlendirirken, incelemesini, yerel mahkemelerin kararlarına yansıyan ve değerlendirmelerine esas teşkil eden deliller üzerinden yürütmek durumundadır. Bu anlamda değerlendirme, yalnızca delillerin liste halinde sıralanması anlamına gelmemekte, ulusal mahkemelerin, bir kişi hakkında yöneltilen suçlamaların dayandığı olguları ortaya koyma ve kişinin cezai sorumluluğunun belirlenmesi amacıyla mevcut deliller ışığında tespit edilen olayın koşullarına hukukun uygulanması şeklinde mantıksal ve zihinsel bir değerlendirme yapma yükümlülüğünü de içermektedir. Ayrıca, sanık

tarafından ileri sürülen somut, ilgili ve önemli hususların ulusal mahkemelerce gerektiği gibi incelenmesi görevi de bu sürecin ayrılmaz bir parçasıdır.

53. Her ne kadar Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası, aynı fiili ve hukuki durumda bulunan bir grup birey açısından, ulusal mahkemelerin aynı gerekçelere dayanmalarını engellemese de, bir suç isnadının karara bağlanacağı hallerde, ulusal mahkemelerin davanın esasına ilişkin kararlarında 6. maddenin 1. fıkrası uyarınca gerekçe gösterme yükümlülüğü, bu gerekçelerin her sanığın özel durumuna uyarlanmasını gerektirir. Bu bağlamda, delillerin yargılamayı yürüten mahkeme tarafından bireysel olarak değerlendirilmediği durumlarda, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası kapsamında, bu delillerin mahkûmiyet kararı için yeterli ve ilgili olup olmadığının tespiti Mahkemenin görevi değildir. Mahkeme böyle bir değerlendirmeyi bizzat yapacak olursa, yargılamanın sonucunu sorgulamak, olaylar, olgular ve delilleri yeniden değerlendirmek veya mevcut delillerin mahkûmiyet kararını haklı kılmak için yeterli olup olmadığını belirlemek suretiyle, dördüncü derece mahkemesi gibi hareket etme riski altına girecektir.

54. Mevcut davanın koşullarına dönecek olursak, Mahkeme, yargılamayı yürüten mahkemenin, 82 sayfalık kararında, öncelikle iddianameyi, davanın esası hakkındaki Cumhuriyet savcısı mütalaasını, sanıkların yargılamanın her aşamasında verdikleri ifadeleri ve müştekiler ile tanıklar Y.B. ve R.S.nin beyanlarını özetlediğini belirtir. Yargılamayı yürüten mahkeme, delilleri beş başlık altında sıralamıştır. Ardından sanıkları dört gruba ayırmış, ancak bu gruplandırma, Hükümetin iddiasının aksine, sanıkların üzerine atılı suçlara göre yapılmamıştır. Bu durum, yargılamayı yürüten mahkemenin kararında (iii) ve (iv) numaralı gruplarda yer alan sanıklar hakkında yapılan iki değerlendirmenin de sanıkların silahlı terör örgütüne üyelik suçunu işleyip işlemedikleri hususuna ilişkin olmasından da anlaşılabilir.

55. Yargılamayı yürüten mahkeme, cezai sorumluluğu tespit edilmiş olan yedi sanık yönünden ileri sürülen gerekçeleri, başvuranın da yer aldığı (iv) numaralı grup bakımından da aynen benimsemiştir. Bu bağlamda, aşağıdaki unsurlara dayanılmıştır: (a) Sanıkların terör örgütü yöneticileriyle yaptıkları görüşmeler ve bu görüşmeler neticesinde gerçekleştirdikleri faaliyetler; (b) Sanıkların görüşme dökümleri; (c) Tanık R.S.nin ifadeleri ve ilgili fotoğraftan teşhis tutanağı; (d) Ele geçirilen örgütsel nitelikteki belgeler; (e) Dosyada bulunan diğer belgeler ve tutanaklar.

56. Bu bağlamda, Mahkeme, R.S.nin başvuran hakkında herhangi bir beyanda bulunmadığı, başvurayı fotoğraflardan teşhis etmediği ve başvuranın örgüt yöneticileriyle herhangi bir telefon görüşmesi yapmadığı yönündeki beyanlara Hükümet tarafından itiraz edilmediğini gözlemler. Ayrıca, Hükümet, başvuranın bu tür telefon görüşmeleri yaptığına ilişkin bir ifadeye mahkeme kararında yer verildiğini de ileri sürmemiştir. Mahkemeye göre, yargılamayı yürüten mahkemenin kararında, başvuranın örgüt yöneticileriyle yaptığı iddia edilen telefon görüşmelerine yer verilmemesi, bu davada hayati öneme sahiptir. Zira (iv) numaralı grupta yer alan, başvuranın da aralarında bulunduğu sanıklar hakkında silahlı terör örgütüne üyelik suçundan verilen mahkûmiyet kararı, büyük ölçüde bu kişilerin söz konusu telefon görüşmelerini yapmış olmalarına dayandırılmıştır. Yargılamayı yürüten mahkemeye göre, bu görüşmeler neticesinde İzmir’de çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmiş ve sonuçta çok sayıda araç kundaklanmıştır. Basitçe ifade etmek gerekirse, eğer başvuran bu görüşmeleri yapmamışsa, yargılamayı yürüten mahkemenin mahkûmiyet kararı vermesine yol açan değerlendirmesine dâhil edilmeyecekti. Bu nedenle, Mahkeme, yargılamayı yürüten mahkemenin, başvuran hakkında ciddi bir suçtan dolayı mahkûmiyet kararı vermesine yol açan maddi gerekçeleri en yüksek titizlikle ortaya koyma yükümlülüğü altında olmasına rağmen, başvuranın YDGH yöneticileriyle yaptığı telefon görüşmelerine kararında yer vermemiş olması nedeniyle bu yükümlülüğü yerine getirmediği kanaatindedir.

57. Ayrıca, kararda dinlenen telefon görüşmelerinin dökümlerinin yer aldığı tek bölüm, sanıkların kolluk ifadelerinin aktarıldığı bölümdür ve başvuranın telefonla görüştüğü tek sanığın, YDGH yöneticisi değil, üyesi olmakla suçlanan E.Y. olduğu gerçeği değişmemektedir. Her halükarda, Mahkeme, başvuranın E.Y. ile yaptığı iki telefon görüşmesinin, yasadışı afiş asma eylemine değil, “Afiş Kafe” adlı bir mekânda yapılacak bir buluşmaya ilişkin olduğu yönündeki iddiasının yargılamayı yürüten mahkeme tarafından değerlendirilmediğini belirtir. Başvuran, bu iddiasıyla ilgili olarak, söz konusu kafeye ait bir fotoğrafı da dosyaya sunmuştur.

58. Dahası ve daha da önemlisi, yargılamayı yürüten mahkemenin kararında “ele geçirilen örgütsel nitelikteki belgelere” üstünkörü bir atıf yapılmış olup, M.B.nin evinde yapılan aramada ele geçirilen ve “Mustafa A.”, F.E. ve M.E. isimli şahısların YDGH’nin Ege yapılanmasının basın işlerinden sorumlu kişiler olarak gösterildiği iki sayfalık çıktıdan ne açıkça bahsedilmiş ne de bu belgenin içeriğine belirgin bir şekilde ağırlık verilmiştir. Bu görüşün, ayrıca, mahkeme kararında, başvuranın örgütün basın işlerinden sorumlu kişilerden biri olduğu kanaatine dayanılarak terör örgütü üyeliği suçundan mahkûm edildiğine dair hiçbir ifadeye yer verilmediği hususuyla da desteklendiği görülmektedir. Ayrıca, el yazısı veya imza içermeyen iki sayfalık çıktının ya da başvuranla ilgili kısmında yer alan bilgilerin doğruluğu, gerçekliği veya delil niteliği açısından herhangi bir inceleme yapıp yapılmadığı karar metninden anlaşılamamaktadır.

59. Son olarak, Mahkeme, başvuranın Roj TV’de bir televizyon programına katılmasının mahkûmiyet kararında destekleyici bir delil olarak kullanıldığını ileri süren Hükümetin bu iddiasını kabul edemez. Zira yargılamayı yürüten mahkeme, ne bu olaya ilişkin kolluk tutanağını delil olarak göstermiş ne de davanın esasına ilişkin değerlendirmesinde bu hususa yer vermiştir. Dolayısıyla Mahkeme, yerel mahkemelerin kararlarında da görüldüğü üzere, bu mahkemelerin değerlendirmelerinde yer almayan söz konusu delile dayanan Hükümetin bu kapsamdaki iddiasını reddeder.

60. Mahkeme, yukarıda yer alan değerlendirmeler ışığında, yargılamayı yürüten mahkemenin kararında, başvuranın silahlı terör örgütüne üyelik suçundan mahkûmiyetine dayanak teşkil eden olgulara ilişkin yeterli gerekçe sunulmadığı, başvuranın cezai sorumluluğunun suçun ağırlığı, öngörülen ceza ve sonuçlarıyla orantılı şekilde bireyselleştirilmiş biçimde değerlendirilmediği ve başvuranın davanın esasına ilişkin iddialarının ele alınmadığı kanaatindedir. Ayrıca, gerek Yargıtay gerekse Anayasa Mahkemesi, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası kapsamındaki gerekçeli karar verme yükümlülüğünü yerine getirmeyen ilk derece mahkemesinin davanın esasına ilişkin önemli bir eksiklik niteliği taşıyan bu kusurunu telafi etmemiştir (Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının özünde yer alan yerel mahkemelerin kararlarında yeterli gerekçe gösterme yükümlülüğüne ilişkin olarak bk. *Zhang/Ukrayna*, no. 6970/15, § 73, 13 Kasım 2018 ve *Kikabidze/Gürcistan*, no. 57642/12, § 65, 16 Kasım 2021).

61. Dolayısıyla, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ihlal edilmiştir.

II.SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

62. Sözleşme'nin 41. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Eğer Mahkeme bu Sözleşme veya Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmecî Taraf'ın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırılabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

A. Tazminat

63. Başvuran, hakkında verilen mahkûmiyet kararı nedeniyle uğradığı maddi zarara karşılık olarak 49.360 avro talep etmiştir. Bu tutar, keyfi şekilde mahkûm edilmemiş olması hâlinde, özgürlüğünden yoksun kaldığı süre boyunca alabileceği maaş gelirini (1.358 gün için yaklaşık 46.560 avro) ve ceza infaz kurumunda bulunduğu süre zarfında yaptığı harcamaları (2.800 avro) kapsamaktadır. Başvuran, ayrıca, hakkındaki mahkûmiyet kararının, üniversitedeki işinden ve doktora programından çıkarılmasına yol açtığını ve suçun niteliği sebebiyle bir daha kamu kurumlarında çalışmasının da

mümkün olmadığını vurgulamıştır. Başvuran, maddi tazminat talebini desteklemek amacıyla, özgürlüğünden yoksun bırakılmadan önce düzenlenmiş maaş bordrosunu sunmuştur.

64. Başvuran ayrıca, hakkında verilen mahkûmiyet kararı sonucunda “terörist” damgası yediğini ve kapasitesinin iki katı mahkûm ve tutuklunun bulunduğu bir cezaevi hücresinde 44 ay boyunca tutulduğunu, bu süreçte ciddi ve telafisi mümkün olmayan zararlara maruz kaldığını ileri sürerek, 200.000 avro manevi tazminat talep etmiştir.

65. Hükümet ise bu taleplere itiraz etmiş ve başvuranın ihlal iddiası ile maddi tazminat talepleri arasında bir nedensellik ilişkisi bulunmadığını savunmuştur. Ayrıca, manevi tazminat talebinin dayanaksız ve fahiş olduğunu ve Mahkeme içtihadıyla bağdaşmadığını ileri sürmüştür.

66. Mahkeme, maddi zarara ilişkin olarak, başvuranın ceza infaz kurumunda bulunduğu süre zarfında yaptığı harcamalara dair herhangi bir destekleyici belge sunmamış olması nedeniyle bu kapsamdaki talebi reddetmiştir. Her hâlükârda, başvuranın ceza infaz kurumundaki harcamalarına ilişkin ayrıntılı bilgi sunmaması, bu harcamaları yalnızca ceza infaz kurumunda tutulmasından dolayı gerçekleştirip gerçekleştirmediği konusunda Mahkeme tarafından bir değerlendirme yapılmasını imkânsız hâle getirmektedir (bk. *Yeğen /Türkiye*, no. 4099/12, § 53, 7 Haziran 2022). Mahkeme, başvuranın maddi tazminat talebinin geri kalan kısmı bakımından ise, tespit edilen ihlal ile ileri sürülen maddi zarar arasında herhangi bir nedensellik ilişkisinin bulunmadığı kanısına varmış ve bu nedenle söz konusu talebi reddetmiştir.

67. Öte yandan, başvuranın somut davada tespit edilen ihlal nedeniyle üzüntü ve kaygı yaşamış olması gerektiğinden, Mahkeme, başvurana, her türlü vergi hariç olmak üzere 6.000 avro manevi tazminat ödenmesine hükmetmiştir.

B. Masraf ve Giderler

68. Başvuran, ayrıca, yerel mahkemeler ve Mahkeme önündeki masraf ve giderleri için 390,90 avro talep etmiştir. Taleplerini desteklemek amacıyla, 15 Ağustos 2020 tarihli ve 55,40 Türk lirası tutarındaki bir posta makbuzunu, Türkiye Barolar Birliğinin 2008, 2017 ve 2020 yıllarına ait ücret tarifelerini ve Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru sırasında 257,50 TL tutarında harç ödendiğini gösteren 12 Nisan 2017 tarihli bir makbuzu sunmuştur.

69. Hükümet, başvuranın söz konusu masraf ve giderleri gerçekten yaptığına dair herhangi bir belge sunmaması nedeniyle bu talebe itiraz etmiştir. Hükümet, her hâlükârda, başvuranın ne bir avukatlık ücret sözleşmesi sunduğunu ne de avukatı tarafından yürütülen işin niteliğine ilişkin herhangi bir bilgi verdiğini ileri sürmüştür.

70. Mahkemenin içtihadına göre, bir başvuran, ancak masraf ve giderlerin fiilen ve zorunlu olarak yapıldığını ve miktar olarak makul olduğunu belgelendirebildiği takdirde bunların geri ödenmesi hakkına sahiptir. Mahkeme, somut davada, elinde bulunan belgeleri ve yukarıda belirtilen kriterleri göz önünde bulundurarak, masraf ve giderler bakımından Türkiye Barolar Birliğinin ücret tarifesine dayalı olarak ileri sürülen talebi reddetmiştir (bk. *Hülya Ebru Demirel/ Türkiye*, no. 30733/08, § 61, 19 Haziran 2018). Ancak, Mahkeme, başvurana, bu başlık altında, her türlü vergi hariç olmak üzere, 75 avro ödenmesinin makul olduğunu değerlendirmiştir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OY BİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun kabul edilebilir olduğuna;
2. Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edildiğine;
- 3.

(a) Kararın Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrası uyarınca kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, davalı Devlet tarafından, başvurana, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden davalı Devletin para birimine çevrilmek üzere:

(i) Manevi tazminat olarak, miktara yansıtılabilecek vergiler hariç olmak üzere, 6.000 avro (altı bin avro);

(ii) Masraf ve giderler bakımından, miktara yansıtılabilecek vergiler hariç olmak üzere, 75 avro (yetmiş beş avro) denmesine;

(b) Yukarıda bahsi geçen  aylık srenin bittiği tarihten itibaren ödeme gününe kadar geçen sürede, yukarıda bahsedilen miktarlara, Avrupa Merkez Bankasının söz konusu dönem için geçerli olan marjinal faiz oranına  puan eklenmek suretiyle elde edilecek oran üzerinden basit faiz uygulanmasına;

4. Başvuranın adil tazmine ilişkin diğer taleplerinin reddedilmesine karar vermiştir.

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş olup, Mahkeme İ Tüzüėü'nn 77. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca 18 Mart 2025 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdürü

Arnfinn Brdsen
Başkan